

Poreska praksa za septembar 2013.godine

Pitanja i odgovori iz PDV-a ..... od strane 2 - 8

Pitanja i odgovori - razno ..... od strane 9 -13

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

1. Da li se po sniženoj stopi PDV oporezuje promet peciva (somun, kifle, pletenice, štapići i sl.)?

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o PDV («Sl.list RCG»,br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07,40/11,29/13), članom 24a propisano je da se hljeb, brašno, mlijeko i mliječni proizvodi, hrana za odojčad, mast, ulje, meso i šećer oporezuju po sniženoj stopi PDV od 7%.

U smislu navedenog člana Zakona, pod proizvodom koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV-a, podrazumijeva se hljeb kao osnovna životna namirnica, dobijen od pšeničnog, ražanog, kukuruznog i ječmenog brašna, te hljeb od heljde, soje i mekinja, a koji se u promet stavljaju pod nazivom: bijeli, polubijeli, crni, kukuruzni i dr.

Pravilnikom o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi bliže se utvrđuju proizvodi i usluge iz člana 24a a čiji se promet odnosno uvoz oporezuje po sniženoj stopi PDV.

Odredbama navedenog Pravilnika pod hljebom se smatraju sve vrste hljeba, nezavisno od naziva, oblika, težine i pakovanja, uključujući tost hljeb.

Hljebom se ne smatraju pekarski proizvodi (sve vrste peciva, uključujući i punjena peciva, burek, pita, simit, pogačica, krofne i slični proizvodi, mekike i slični proizvodi, pereca, đevreci, grisini, kore za pitu i kore za gibanicu itd.), koji se stavljaju u promet u originalnom ili smrznutom stanju.

Dakle, na osnovu naprijed navedenog proizvodi koje navodite u vašem dopisu (somun, kifle, pletenice, štapići i sl.) u smislu odredbi citiranog zakona ne smatraju se hljebom, te prilikom oporezivanja takvih proizvoda primjenjuje se opšta stopa PDV od 19%.

2. Kakav je poreski tretman usluga ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode za piće?

Članom 26 stav 2 Zakona o PDV-u (“Sl. list RCG”, broj 65/01 ... 04/06 i „Sl. list Crne Gore“, broj 16/07 ... 40/11,29/13), je propisano da su plaćanja PDV oslobođene usluge od javnog interesa, i to zdravstvene usluge i njega i isporuke proizvoda, uključujući zbrinjavanje organima ljudskog tijela, krvlju i majčinim mlijekom, koje se obavljaju u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

U Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost (“Sl. list RCG”, br. 65/02...79/0 “Sl. list CG” br. 64/08,30/13), u članu 58 je propisano da u zdravstvene usluge koje su oslobođene od plaćanja PDV na osnovu člana 26 tačka 2 Zakona, spadaju naročito: osnovna zdravstvena djelatnost; stomatološka djelatnost, uključujući isporuke proizvoda zubne protetike i njime povezanim uslugama; specijalistička ambulantna djelatnost; specijalistička bolnička djelatnost; laboratorijske usluge i ostale dijagnostičke usluge; hitna pomoć kod koje

se bolesnicima i povrijeđenima pruža zdravstvena pomoć; zdravstvene usluge koje klinike, instituti i drugi zdravstveni zavodi obavljaju na ambulantni ili bolnički način; zdravstvena djelatnost u banjama (preventiva, specijalistička ambulanta i bolnička rehabilitacija sa uputom i smještajem i sa upotrebom prirodnih ljekovitih sredstava) i isporuka krvi i organa za presađivanje.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Sl list RCG, br.39/04 i Sl list CG br.40/11) je propisano da zdravstvena zaštita predstavlja skup mjera i aktivnosti na očuvanju, zaštiti i unapređenju zdravlja, sprječavanju i suzbijanju bolesti i povreda, ranom otkrivanju bolesti, pravovremenom liječenju i rehabilitaciji.

Zdravstvena djelatnost je od javnog interesa. Zdravstvena djelatnost podrazumijeva aktivnosti zdravstvenih ustanova i drugih oblika zdravstvene službe na pružanju zdravstvenih usluga kojima se obezbjeđuje zdravstvena zaštita građana.

Na osnovu naprijed navedenog, može se zaključiti da zdravstvena zaštita, odnosno mjere i aktivnosti kojima se doprinosi unapređenju uslova za život, zdravlje i rad građana, kao što su usluge ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode za piće, ukoliko ih vrše javne ustanove registrovane za obavljanje javnih interesa, mogu se tretirati uslugama iz oblasti osnovne zdravstvene djelatnosti koje su u skladu sa Zakonom o PDV svrstane u usluge za koje je predviđeno oslobođene od plaćanja PDV-a, po osnovu usluga od javnog interesa, dok ukoliko se usluge pružaju od strane pavnih lica koja posluje na tržišnim principima i koja na fakturama zaračunava PDV, tako zaračunat PDV naručilac usluge dužan je platiti.

3. Firma je kupila poslovni prostor 2007.godine i koristila pretporez, zbog lošeg poslovanja donesena je Odluka o likvidaciji firme, te vas interesuje da li je firma dužna da izvrši ispravku pretporeza obzirom da će doći do prodaje poslovnog prostora, i da li se nakon likvidacije firme prilikom prenosa vlasništva na nepokretnosti na osnivača plaća porez na porez nepokretnosti?

Članom 39 Zakona o PDV je propisana ispravka odbitka ulaznog PDV. Odbitak ulaznog PDV koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora se ispraviti, u slučaju ako se:

- naknadno utvrdi da je odbitak ulaznog PDV obračunat u višem ili nižem iznosu od iznosa koji je poreski obveznik bio dužan da plati;
- po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV (promjena cijena, odnosno otkazivanja ugovorenih nabavki i sl.).

Ako se u toku perioda od pet godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi oprema izmijene uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV, ispravka ulaznog PDV se vrši za period od izmjene okolnosti. Za nepokretnosti se, umjesto perioda od pet godina, uzima u obzir period od 10 godina.

Početak korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti iz stava 2 ovog člana smatra se poreski period u kojem je izvršen (odnosno nije izvršen) odbitak ulaznog PDV.

Opremom iz stava 2 ovog člana smatra se oprema koja se, na osnovu propisa o računovodstvu, uključuje u opredmećena (materijalna) osnovna sredstva poreskog obveznika.

Ispravka odbitka ulaznog PDV se može izvršiti ukoliko je razlika veća od 30 Eura.

S obzirom da ste kupili poslovni prostor 2007.godine i koristili pretporez te da prilikom prenosa vlasništva poslovnog prostora dolazi do izmjene uslova koji su u toj godini bili

opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV, i da nije prošlo deset godina od nabake nepokretnosti, dužni ste izvršiti isplatu odbitka PDV i platiti PDV za preostali period do deset godina.

Datum donošenja odluke o likvidaciji svakako predstavlja momenat kojim je došlo do izmjene okolnosti mjeredovanih za oporezivanje, te se u tom smislu može smatrati momentom izmjene okolnosti za ispravku vrijednosti pretporeza.

U slučaju likvidacije pravnog lica, shodno članu 27 Zakona o porezu na dobit, pravno lice dužno je da, utvrdi kapitalni dobitak ili gubitak kao da je prodalo imovinu po tržišnoj cijeni. Nabavna cijena raspodijeljene imovine u postupku likvidacije, za svrhe određivanja kapitalnog dobitka, je jednaka tržišnoj vrijednosti imovine prije njene raspodjele, a kapitalni dobitak, odnosno kapitalni gubitak se utvrđuje na način predviđen članom 22 Zakona. Porez na kapitalni dobitak iznosi 9%. Za razliku od stečajnog postupka koji se sprovodi na osnovu Zakona o stečaju (Sl. list Crne Gore", broj 1/11), dobrovoljna likvidacija se sprovodi na osnovu Zakona o privrednim društvima ("Sl. list RCG", broj, 06/02, "Sl. list Crne Gore", broj 17/07 ... 40/11) i može se sprovesti kada privredno društvo ima dovoljno finansijskih sredstava da pokrije svoje obaveze.

Dobit koju osnivač privrednog društva (doo), fizičko lice ili nerezidentno lice, ostvari prilikom dobrovoljne likvidacije društva oporezuje se po stopi od 9%, shodno odredbama člana 29 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, kojim je propisano da je obveznik poreza na dobit dužan da obračuna i uplati porez po odbitku na isplate izvršene, između ostalog, i po osnovu dividende i udjela u dobiti u pravnom licu.

Što se tiče poreskog tretmana nekretnine koji će se upisati na osnivača-fizičko lice nakon sprovedene dobrovoljne likvidacije, ukazujemo da se shodno članu 4 Zakona o porezu na promet nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 69/03 i "Sl. list Crne Gore", br. 17/07 73/10, 40/11) prometom nepokretnosti, u smislu ovog zakona, smatra se svako sticanje vlasništva na nepokretnosti u Crnoj Gori.

Sticanjem vlasništva na nepokretnosti, u smislu stava 2 ovog člana, smatra se: kupoprodaja, razmjena, nasljeđivanje, poklon, unošenje i izuzimanje nepokretnosti iz privrednog društva, sticanje nepokretnosti u postupku likvidacije ili stečaja, sticanje nepokretnosti na osnovu odluke suda ili drugog nadležnog organa, kao i drugi načini sticanja nepokretnosti od strane drugih lica.

Dakle, sticanje vlasništva na nepokretnosti iz postupka dobrovoljne likvidacije smatra se prometom u skladu sa gore citiranim odredbama zakona koji se oporezuje porezom na promet nepokretnosti.

4. Pojašnjenje u vezi oporezivanja PDV-om plaćenog avansa u martu mjesecu na koji je obračunat i plaćen PDV po 17% , i konačne fakture koja je ispostavljena u septembru od strane izvođača kada su radovi okončani.

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/01 ...04/06 i "Sl. list Crne Gore", broj 16/07,40/11,29/13), u članu 20. stav 1., propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni

promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV.

Članom 40 Pravilnika o primjeni zakona o PDV je propisano da kod avansa, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa, nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili usluga. PDV se obračunava primjenom preračunate stope iz člana 56 ovog pravilnika.

Dakle, u slučaju koji navodite u dopisu da je po osnovu ugovora za izvođenje građevinskih radova plaćen avans u martu na koji je obračunat PDV po stopi od 17%, za ispostavljenju konačnu fakturu u septembru prilikom završetka radova, bitni elementi za utvrđivanje osnovice za PDV su da je konačna situacija ispostavljena i završeni građevinski radovi u septembru 2013 godine i da je konačna faktura ispostavljena takođe u septembru mjesecu, te i PDV treba obračunati po stopi od 19%.

5. Kakav je poreski tretman zabavnih igara na aparatima koji rade po principu – ubaciti metalni novac u automat, da li je privredno društvo u obavezi da izda fiskalni račun svakom pojedinačnom igraču kada isti ubaci novac u automat, kao i da li uopšte treba da posjeduje fiskalnu kasu?

Članom 9a Zakona o igrama na sreću ("Sl. list RCG", broj 52/04, i "Sl. list Crne Gore", broj 13/07 ... 40/11) je propisano da se, igrama na sreću ne smatraju zabavne igre na računarima, simulatorima, video automatima, fliperima i drugim sličnim napravama, koje se stavljaju u pogon uz pomoć novca ili žetona, kao i pikado, bilijar i druge slične igre, u kojima se učestvuje uz naplatu, a u kojima učesnik ne može ostvariti dobitak u novcu, stvarima, uslugama ili pravima, već pravo na jednu ili više besplatnih igara iste vrste.

Izmjenama Zakonom o porezu na dodatu vrijednost objavljenim u "Sl. list CG" br. 29 /13 od 22.06.2013. godine, brisana je odredba člana 27 stav 1 tačka 7 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, broj 65/01 ... 04/06 i „Sl. list Crne Gore“, broj 16/07 ... 40/11), kojom je propisano da su plaćanja PDV oslobođene usluge igara na sreću i zabavne igre.

Čl. 31 istog Zakona, propisana je obaveza poreskog obveznika da za svaki izvršeni promet proizvoda, ili usluga kupcu izda račun, a ukoliko taj promet proizvoda odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazati preko poreske registar kase. Uredbom o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa i usluga preko te kase ("Sl. list CG" br. 27/08, 40/08), bliže je uređen pojam i upotreba poreske registar kase i način evidentiranja prometa, odnosno usluga koji se naplaćuju u gotovom preko te kase.

Članom 32 Zakona propisani su podaci koje mora sadržati račun. Stav 4 ovog člana precizira da je poreski obveznik dužan kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluga izdati račun, bez obzira da li je to kupac, odnosno naručilac zahtijevao.

Međutim, usluge koje se pružaju građanima putem automata u skladu sa članom 32 stav 6 Zakona o PDV ne podliježu obavezi evidentiranja prometa preko poreske registar kase i ako se naplata vrši gotovinski, ali su svakako u obavezi da vode urednu knjigovodstvenu evidenciju. Podaci o pruženim uslugama se obzbeđuju popisom brojčanika odnosno početnih i konačnih zaliha, koje se vrši najmanje jednom u mjesecu. Usluge na automatima

se vrše bez prisustva prodajnog osoblja, automat se aktivira u pogon pomoću žetona (novca) koji odgovara cijeni usluge.

Poreski obveznik je dužan da nadležnom Poreskom organu obezbijedi potpuni uvid poslovanja bilo kroz dokumentaciju, bilo kroz računovodstveni sistem ili na drugi način. Istovremeno, poreski obveznik je dužan da Poreskom organu na zahtjev i u roku koji on odredi pruži sve raspoložive informacije neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje.

Članom 85 Pravilnika o primjeni zakona o PDV-u stavovima od 1 do 6 propisano je obračunavanje poreza na dodatu vrijednost, a stavom 4 Pravilnika je propisano da ako za izvršene isporuke proizvoda odnosno usluga u poreskom periodu nijesu izdati računi, PDV se obračunava kao da su računi izdati i uključuje se u obračun PDV. Osnovica PDV je vrijednost naknade za izvršene usluge.

Dakle, usluge koje pružate građanima putem automata ne podliježu obavezi evidentiranja prometa preko poreske registar kase. Samim tim, ukoliko privredno društvo isključivo obavlja djelatnost zabavnih igara pružanjem usluga putem automata, a ne i neki drugi promet proizvoda i usluga za koje se plaćanje vrši gotovinom, u tom slučaju nije u obavezi da instalira poresku registar kasu, ali je svakako u obavezi da vodi urednu knjigovodstvenu evidenciju.

[6. Da li se prilikom prefakturisanja sporednih troškova \(kod izdavanja nepokretnosti u zakup\) u ovom slučaju troškova za utrošenu vodu, primjenjuje stopa PDV-a 19% ili snižena stopa 7%?](#)

Shodno članu 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG»,br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07,40/11,29/13), predmet oporezivanja PDV je promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru. U članu 4 stav 1 zakona propisano je da promet proizvoda predstavlja prenos prava raspolaganja pokretnim, odnosno nepokretnim stvarima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Osnovica PDV, kako je propisano čl 20 Zakona o porezu na dodatu vrijednost (``Sl. List RCG``br.65/01, ... 04/06 i ``Sl. List CG``br.16/07...40/11,29/13) je sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio ili će primiti od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Tipičan primjer prefakturisanja troškova je kada obveznik PDV vrši promet usluge zakupa, pri čemu ukupnu naknadu koju naplaćuje od zakupca čini ugovorena zakupnina uvećana za stvarne troškove struje, vode, telefona i druge troškove koji padaju na teret zakupca.

Kada obveznik PDV- zakupodavac prefakturiše sporedne troškove neposredno povezane sa uslugom zakupa, treba da ih tretira kao sastavni dio ukupne naknade, koju prima ili treba da primi od zakupca. To znači da ukupna naknada koju zakupodavac prima ili treba da primi od zakupca, a koja pored osnovne naknade za korišćenje objekta sadrži i sporedne troškove,

predstavlja jedinstvenu poresku osnovicu na koju se PDV obračunava po opštoj poreskoj stopi 19%.

S obzirom na to da se usluga zakupa oporezuje po opštoj stopi PDV, zakupodavac – obveznik PDV-a je dužan da primijeni opštu stopu PDV od 19% na ukupnu poresku osnovicu, u koju nije uključen PDV, nezavisno od toga što se promet pojedinih usluga, po osnovu kojih zakupodavac zakupcu prefakturiše sporedne troškove, oporezuje po posebnoj stopi PDV od 7% ili je promet oslobođen PDV-a, ali kada promet tih dobara i usluga vlasniku objekta vrše drugi poreski obveznici (struja, voda, telefon, komunalne usluge, osiguranje i drugi troškovi).

7. Da li pravno lice čija je osnovna djelatnost izdavanje pod zakup objekata i njihovo održavanje, ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a po osnovu fakture Instituta za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu, a za uslugu izrade akta o procjeni rizika zaposlenih?

Poreski obveznik, u skladu sa čl 37 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, može prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV (pretporez) koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (ulazni PDV), **ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.**

Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost u članu 93, pretporez je definisan kao iznos poreza na dodatu vrijednost koji je, u skladu sa članom 32 Zakona, posebno iskazan na računima za isporučene (nabavljene) proizvode i usluge koje su poreskom obvezniku izvršili drugi poreski obveznici.

Članom 94 Pravilnika propisani su uslovi za ostvarivanje prava na odbitak PDV-a, koji moraju biti kumulativno ispunjeni, i to za poreske obveznike koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza.

Iz Vašeg pitanja se vidi da je osnovna djelatnost pravnog lica izdavanje u zakup objekata i njihovo održavanje, te predpostavljamo da je na održavanju objekata zaposlen izvjestan broj radnika, za koje je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu poslodavac dužan da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta i da utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika. U tom slučaju, ako su te usluge izrade Akta o procjeni rizika zaposlenih, iskorišćene u svrhu obavljanja djelatnosti koja je osnovna djelatnost pravnog lica, uz ispunjenost uslova iz čl.37 Zakona, privredno društvo može ostvariti pravo na odbitak pretporeza.

8. Da li fizičko lice koje se bavi izdavanjem u zakup poslovnih prostorija i registrovan je za PDV, ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a prilikom kupovine novog stana?

Poreski obveznik, u skladu sa čl 37 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, može prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV (pretporez) koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost u članu 93, pretporez je definisan kao iznos poreza na dodatu vrijednost koji je, u skladu sa članom 32 Zakona, posebno iskazan na računima za isporučene (nabavljene) proizvode i usluge koje su poreskom obvezniku izvršili drugi poreski obveznici.

Članom 94 Pravilnika propisani su uslovi za ostvarivanje prava na odbitak PDV-a, koji moraju biti kumulativno ispunjeni, i to za poreske obveznike koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza.

I pod pretpostavkom da se navedeni stan nabavlja za potrebe obavljanja djelatnosti koje su oslobođene plaćanja PDV-a (usluge davanja u zakup ili podzakup kuća za stanovanje, stanova, odnosno stambenih prostora za stalno stanovanje duže od 60 dana oslobođene su plaćanja PDV-a, shodno čl.27 stav 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost,), firma u tom slučaju nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a.

RAZNO

1. Da li se plaća porez na promet upotrebljivanih motornih vozila koja su donirana Ministarstvu, a koja su prilikom uvoza oslobođena od plaćanja PDV jer su ista korišćena za službene potrebe međunarodnih organizacija?

Zakonom o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Sl. list RCG", br. 55/03 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10, 40/11), uređuje se plaćanje poreza na promet putničkih i ostalih upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica koja kupuju ili stižu pravna i fizička lica, ako se taj promet ili sticanje ne oporezuju porezom na dodatu vrijednost.

Predmet oporezivanja je promet ili drugi način sticanja upotrebljivanih putničkih i ostalih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica iz člana 1 ovog zakona.

Poreski obveznik poreza je kupac, odnosno sticalac upotrebljivanih putničkih i ostalih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica.

Poreska osnovica poreza na promet upotrebljivanih putničkih i ostalih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica je tržišna vrijednost u trenutku nastanka poreske obaveze.

Porez na promet iz člana 1 ovog zakona plaća se po stopi od pet posto (5%).

Članom 6 je propisano poresko oslobođenje da porez na promet iz člana 1 ovog zakona ne plaća poklonoprimac koji je u odnosu prema poklonodavcu u prvom naslednom redu i naslednik koji je u odnosu prema ostaviocu u prvom naslednom redu.

Dakle, na osnovu citiranih odredbi zakona poresko oslobođenje propisano je jedino u slučaju navedenom u čl. 6 zakona, dok u svim ostalim slučajevima sticalac plaća porez u skladu sa zakonom, te smo mišljenja da i u navedenom slučaju nema osnova za oslobađanje od plaćanja poreza na promet upotrebljivanih vozila.

2. Da li vi kao marketing agencija, ukoliko klijent zakupi oglasni prostor u nekom štampanom mediju preko vas, imate obavezu da evidenciju sa podacima naručioca oglasa podnosite Poreskoj upravi ili tu obavezu ima štampani medij?

Članom 12 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja ("Sl. list Crne Gore", br. 29/13 od 22.06.2013), propisano je da elektronski i štampani mediji i izdavači biltena, kataloga i drugih publikacija namijenjenih isključivo reklamiranju dužni su da, prije objavljivanja oglasa i reklama za prodaju proizvoda i pružanje usluga, od naručioca tih oglasa i reklama pribave podatke, i to:

- od pravnog lica: naziv i sjedište, matični broj i PIB, kao i ime i prezime odgovornog lica u tom pravnom licu;
- od fizičkog lica: ime i prezime, broj lične karte i prebivalište fizičkog lica.

Medij je dužan da vodi evidenciju o naručiocima oglasa i reklama iz stava 1 ovog člana i o tome kvartalno obavještava poreski organ, kao i da podatke iz evidencije, na pisani zahtjev, dostavi poreskom organu.

Dakle, navedenim zakonskim odredbama propisano je obaveza da medij (elektronski ili štampani) vodi evidenciju sa podacima naručioca oglasa i obavještava Poresku upravu. Obaveza vaše agencije kao posrednika je da mediju dostavljate zakonom propisane podatke za pravna i fizička lica naručioce oglasa i reklama.

Napominjemo da ste dužni da u svojim poslovnim knjigama registrujete sve poslovne transakcije i vodite njihovu evidenciju koja mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva i mora da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja.

3. Pojašnjenje u vezi plaćanja akcize na viškove naftnih derivata. Navodite da vaša kompanija kupuje naftu od domaćih kompanija sa plaćenom akcizom tako da vi niste akcizni obveznik. Usled temperaturnih razlika nastaju neznatni viškovi naftnih derivata (manje od 1%). Radi usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem iste količine ponovo zadužujete, obračunate i platite PDV, te vas interesuje da li ste u obavezi da na te količine platite i akcizu?

Članom 17 Zakona o akcizama je propisano ko je obveznik akcize, naime to je proizvođač odnosno uvoznik akciznih proizvoda. Takođe u skladu sa predmetnim zakonom obveznik akcize je proizvođač, odnosno uvoznik akciznih proizvoda.

Shodno navedenom da bi poreski obveznik imao obavezu utvrđivanja akcizne obaveze po osnovu utvrđivanja viška i manjka akcize, potrebno je da je isti obveznik akcize i da je istu platio. U konkretnom slučaju vaša kompanija je nabavila akcizni proizvod sa uključenom akcizom, dok je akcizu na predmetni proizvod platio uvoznik.

Dakle, na osnovu citiranih odredbi Zakona i Pravilnika, s obzirom da vaša kompanija nije uvoznik već akcizne proizvode nabavlja na domaćem tržištu u čiju cijenu je uključena akciza koju je uvoznik platio prilikom uvoza, ne postoji obaveza obračuna i plaćanja akcize na višak količine goriva, koje su nastale usled temperaturnih razlika, uz napomenu da postoji obaveza obračuna PDV na utvrđeni višak.

4. U slučaju kada povjerilac aktivira hipoteku i organizuje prodaju da bi izmirio dugove, da li račun izdaje dužnik kao vlasnik i da li je u obavezi da plati PDV ako se radi o prvom prenosu nepokretnosti?

Hipotekarni povjerilac može pristupiti vansudskoj prodaji nepokretnosti opterećene hipotekom, tako što pokreće postupak vansudske prodaje nepokretnosti upisom obavještenja o prodaji kod organa kod kojeg je upisan hipoteka i dostavljanjem primjerka obavještenja hipotekarnom dužniku.

S obzirom da povjerilac nije upisan kao vlasnik nepokretnosti već samo organizuje prodaju nepokretnosti radi namirenja duga od svog dužnika, odnosno vlasnika nepokretnosti, prilikom prodaje predmetne nepokretnosti vlasnik nepokretnosti izdaje račun. U slučaju da

je vlasnik nepokretnosti istovremeno i investitor predmetne nepokretnosti i ako se radi o prvom prenosu vlasništva, dužnik odnosno vlasnik koji je istovremeno i investitor izdaje račun u sa iskazanim PDV u skladu sa članom 4 tačka 4 Zakona o PDV.

5. Vremensko ograničenje uplate pazara

Članom 5, 6 i 7 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja (Sl list CG br.29/13) je propisano da su pravno lice i preduzetnik dužni da otvore račun kod banke na način utvrđen propisima, vode novčana sredstva na tom računu i vrše transfer sredstava preko tog računa, uključujući i plaćanje poreza, prireza i doprinosa na obračunatu bruto zaradu i naknadu zarada, kao i isplatu neto zarada i naknada zarada zaposlenima.

Izuzetno od člana 5 ovog zakona, pravno lice i preduzetnik mogu, u toku dana, koristiti gotov novac za plaćanje roba i usluga, s tim da, na kraju radnog dana, u blagajni mogu držati gotov novac do iznosa blagajničkog maksimuma.

Gotov novac u iznosu koji prelazi blagajnički maksimum, pravno lice i preduzetnik dužni su da uplate na svoj račun do kraja radnog dana, a najkasnije narednog radnog dana do 14,00 časova.

Pravno lice i preduzetnik čiji su računi blokirani u postupku prinudne naplate na novčanim sredstvima koja se vode na računu izvršnog dužnika, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje (u daljem tekstu: postupak prinudne naplate), dužni su da, od saznanja za blokadu računa, gotov novac u cjelini uplaćuju na svoj račun kod banke.

Odredbe čl. 6 i 7 ovog zakona ne odnose se na banke, mikrokreditne finansijske institucije, poštanske operatore i priređivače igara na sreću.

U skladu sa gore navedenim, dužni ste shodno članu 7 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja svakodnevno vršiti uplatu dnevnih pazara na svoj račun do kraja radnog dana, a **najkasnije narednog radnog dana do 14,00 časova.**

6. Da li se kompenzacija koja je sačinjena, a nije potpisana, prije stupanja na snagu Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja, može potpisati nakon uvođenja navedenog zakona, ako je jedan od učesnika blokirani?

Članom 11 Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja (Sl list CG br.29/13) je propisano da Privredno društvo i preduzetnik, čiji je račun blokirani u postupku prinudne naplate, ne smije, nakon isteka roka od 30 dana od dana blokade računa, vršiti naplatu svojih potraživanja i plaćanje svojih obaveza ugovaranjem promjene povjerilaca, odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu (asignacija, cesija, preuzimanje, ustupanje duga i dr.), prebijanjem (kompenzacijom), prenosom hartija od vrijednosti i/ili na drugi način kojim bi se izbjegavala naplata potraživanja i plaćanje obaveza preko računa, ako nije drukčije utvrđeno poreskim propisima.

Pravna lica i preduzetnici ne mogu izmiriti svoje obaveze kompenzacijom, cesijom, ukoliko imaju neizmirene obaveze evidentirane kod banke, to jest poslovni račun kod banke ne smije biti blokirani

Dakle, navedena kompenzacija ne može se izvršiti ako je jedan od učesnika u kompenzaciji u blokadi, odnosno ima evidentirane neizmirene obaveze.

7. Kakve su olakšice ako se zaposli jedno lice sa invaliditetom, a firma po zakonu ima obavezu da zaposli 7 lica?

Članom 21. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom ("Sl. list Crne Gore", broj 49/08,73/10,39/11), propisane su kvote za zapošljavanje lica sa invaliditetom. Između ostalog, tim članom propisano je da poslodavac koji ima od 20 do 50 zaposlenih, dužan je da zaposli najmanje jedno lice sa invaliditetom. Poslodavac koji ima više od 50 zaposlenih dužan je da zaposli najmanje 5% lica sa invaliditetom u odnosu na ukupan broj zaposlenih.

U članu 22. stav 1. istog Zakona propisano je da, poslodavac koji nije zaposlio lice sa invaliditetom, u smislu člana 21. ovog Zakona dužan je **da za svako lice koje nije zaposlio, prilikom mjesečne isplate zarada i naknada zarada zaposlenih, uplati poseban doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom.** Saglasno ovom članu, stopa posebnog doprinosa iz stava 1. ovog člana iznosi 20% od prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori ostvarene u godini koja prethodi plaćanju doprinosa.

Poslodavac koji ima manje od 20 zaposlenih dužan je da svakog mjeseca, prilikom isplate zarada i naknada zarada zaposlenih, uplati poseban doprinos i to po stopi od 1% ako ima do 5 zaposlenih, a za poslodavca koji ima od 5 do 20 zaposlenih 5% od prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori ostvarene u godini koja prethodi plaćanju doprinosa.

Na osnovu navedenog, mišljenja smo da vi kao poslodavac, ako po zakonu imate obavezu da zaposlite sedam lica, a zaposlili ste jedno lice sa invaliditetom, dužni ste da obračunate i uplatite poseban doprinos za zapošljavanje lica sa invaliditetom po stopi od 20% od prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori, za šest lica sa invaliditetom koje nijeste zaposlili.

Izuzetno, ako ste zaposlili lice sa teškim invaliditetom od najmanje 80% invaliditeta smatra se, u pogledu obaveze zapošljavanja, kao da ste zaposlili dva lica sa invaliditetom.

8. Da li se plaća porez prilikom razmjene nepokretnosti između brata i sestre?

Zakon o porezu na promet nepokretnosti (Sl. List RCG br. 69/03, Sl. List CG br. 17/07, 79/10, 40/11) u članu 4 stav 3 propisuje da se sticanje vlasništva na nepokretnost smatra između ostalog: kupoprodaja, razmjena, nasljedjivanje, poklon. Nepokretnostima se, u smislu ovog zakona, smatraju zemljište i građevinski objekti

Dakle, Zakon o porezu na promet nepokretnosti nedvosmisleno propisuje ko su obveznici poreza na promet nepokretnosti stečene na osnovu ugovora o poklonu, ugovora o doživotnom izdržavanju, ugovora o razmjeni kao i na osnovu nasljedja i precizira koja su lica oslobođena plaćanja ovog poreza prilikom sticanja vlasništva na određenoj nepokretnosti.

Porez na promet nepokretnosti kod nasljeđivanja, poklona i u drugim slučajevima sticanja nepokretnosti bez naknade ne plaća nasljednik prvog nasljednog reda, bračni drug i roditelj ostavioca, odnosno poklonoprimec prvog nasljednog reda i bračni drug poklonodavca;

Osnovno načelo je da je obveznik poreza na promet nepokretnosti sticalac nepokretnosti. U slučaju razmjene nepokretnosti obveznik poreza na promet nepokretnosti je svaki učesnik u razmjeni,

U konkretnom slučaju se radi o prometu nepokretnosti i promjeni vlasništva nepokretnosti između brata i sestre koji pripadaju drugom nasljednom redu

Prema tome, ugovor čiji je predmet razmena prava svojine na nepokretnostima po svojoj prirodi je dvostran ugovor (jedna strana prenosi pravo svojine na nepokretnosti drugoj strani, a kao naknadu za to stiće pravo svojine na nepokretnosti od druge strane). S tim u vezi, kada prenos prava svojine na nepokretnosti po osnovu ugovora o razmjeni vrše dva fizička lica, na te prenose se plaća porez na promet nepokretnosti, po stopi od 3%, nezavisno od toga što su lica između kojih se razmjena vrši u srodstvu (brat i sestra).

U postupku utvrđivanja poreza nadležni poreski organ u svakom konkretnom slučaju utvrđuje tržišnu vrijednost nepokretnosti u trenutku njenog sticanja.

Pod tržišnom vrijednošću nepokretnosti podrazumijeva se cijena nepokretnosti koja se postiže ili se može postići na tržištu u trenutku njenog sticanja. Tržišna vrijednost nepokretnosti utvrđuje, se po pravilu, na osnovu dokumenata (isprava) o sticanju.

Kod razmjene nepokretnosti poreska osnovica se utvrđuje za svakog učesnika u razmjeni prema tržišnoj vrijednosti nepokretnosti koje su predmet razmjene ili tržišnu vrijednost utvrđuje poreski organ procjenom, angažovanjem ovlašćenih vještaka odgovarajuće struke.